

**بایست‌های حقوقی قراردادهای بین‌المللی در
حوزه‌ی دفاعی**

مسعود احمدی پور

۱۳۹۷

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

سرشناسه	:	احمدی پور، مسعود، ۱۳۶۹ -
عنوان و نام پدیدآور	:	بایسته‌های حقوقی قراردادهای بین‌المللی در حوزه‌ی دفاعی / مسعود احمدی پور.
مشخصات نشر	:	تهران: مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۲۹۱ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۵-۲۹-۴
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	قراردادهای دفاعی — ایران
موضوع	:	Defense contracts -- Iran
موضوع	:	قراردادها (حقوق بین‌الملل)
موضوع	:	Contracts (International law)
موضوع	:	آدان — نیروهای مسلح — تدارکات
موضوع	:	Iran -- Armed forces -- Procurement
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷ ۲۳۰ ۲۶۷/۵
رده بندی دیویی	:	۳۵/۴۰۱۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۰۴۲۷۶

ارشدان

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

بایسته‌های حقوقی دفاعی

بین‌المللی در حوزه‌ی دفاعی

مسعود احمدی پور

آموزشی تألیفی ارشدان

اول

اول ۱۳۹۷

www.irantypist.com

www.irantypist.com

۹۷۸-۶۰۰-۹۹۵-۰۲۹-۴

۱۰۰۰

www.arshadan.com

www.arshadan.net

۰۲۱۴۷۶۲۵۵

۲۰۰۰ تومان

■ نام کتاب:

■ تألیف:

■ ناشر:

■ ویرایش:

■ نوبت چاپ:

■ حروفچینی و صفحه‌آرایی:

■ طراح و گرافیکست:

■ شابک:

■ شمارگان:

■ مرکز خرید آنلاین:

■ مرکز پخش و توزیع:

■ قیمت:

چکیده

"رفع الهمم و الذین آمنوا منکم و الذین اوتوا العلم درجات"
خداوند مقام عمل ایمان و دانشمندان عالم را (در جهان) رفیع می گرداند.

(سوره مبارکه مجادله، آیه ۱۱).

اگر حقوق آینده را حقوق تجارت بین المللی بدانیم، گزاف نگفته ایم. امروزه این حقوق، وارد صحنه‌ی نیروهای مسلح هم شده است و مبرور کثرت‌های بیشتری (اعم از کشورهای توسعه یافته و یا در حال توسعه و شرکت‌های بین المللی) برای پیش برد مقاصد تجاری و نظامی وارد این عرصه شده و از تکنیک‌های جدیدی برای بهر و سریع‌تر انجام گرفتن مقاصد بی پایان بهره می‌برند. یکی از این تکنیک‌های حقوقی قراردادهای بین المللی است. تکنیکی حقوقی که عرصه‌ی همه‌ی کشورها را درنور دیده و در صحنه‌ی بازی‌های نظامی بین المللی نقش مؤثری ایفا می‌کند. این تکنیک را می‌توان مشارکت در امر ساخت پروژه‌های نظامی و تولید اقلام نظامی برای دست یابی به اهداف طرفین دانست. در این کتاب به توصیف این قراردادهای بین المللی می‌پردازیم و ماهیت و ساختار آن را بررسی می‌کنیم.

جهانی شدن نه تنها در عرصه‌ی اقتصاد، بلکه در حوزه‌ی نظامی و سیاسی و فرهنگی‌های ملت‌ها را تحت تأثیر قرار داده و حقوق را نیز به استخدام خود درآورده است تا روند جهانی

شدن در حوزه ی خرید و فروش ها و سرمایه گذاری های نظامی بین الملل را که به سرعت روبه رشد است، تسهیل کند. به وجود آمدن تکنیک های جدید در حوزه ی قراردادهای نظامی در سطح بین الملل، مانند ليسانس، فرانشیز، B. O. T، انواع تجارت های متقابل، معاملات تهاتری، شبه تهاتری، بیع متقابل، تجارت موازی، معاملات جبرانی، قراردادهای اختیار معامله، سوآپ و مانند آنها، نتیجه ی جهانی شدن اقتصاد و تجارت بین الملل در حوزه ی نیروهای نظامی است. امروزه تمام کشورها در این عرصه متأثر از جهانی شدن هستند. یکی در این میان با عهده دار شدن و ایفا کردن نقش مثبت در بازارهای نظامی بین المللی به هدایت این روند به نفع خود می پردازند و برخی دیگر صرفاً از آثار آن منفعل می گردند. از طرفی با توجه به وضعیت بحرانی خاورمیانه که به عنوان یک منطقه استراتژیک به لحاظ دسترسی شناخته می شود و دارا بودن ذخایر طبیعی در این منطقه که جاذبه ای برای دولت های صنعتی دنیا محسوب می شود، وجود نیروهای مسلح قوی جهت مقابله با ناامنی های موجود یک ضرورت انکارناپذیر است. لذا قراردادهای بین المللی در عرصه ی نیروهای مسلح به لحاظ اهمیت موضوع و آگاهی از شرایط آن برای قضات نیروهای مسلح امری ضروری و انکارناپذیر به نظر می رسد.

ضرورت آشنایی قضات نیروهای مسلح با شرایط قراردادهای این حوزه موجب دسترسی به تجهیزات نظامی روز دنیا به همراه تکنولوژی تولید ساخت مجتمع های عظیم نظامی می شود و از طرفی شناخت دقیق این نوع قراردادها در سطح بین الملل و آگاهی از قوانین مربوطه، از هدر رفتن سرمایه ها دولتی و بیت المال به طریق مهم گیری جلوگیری می کند. بر این اساس، باید مسئولین نظامی، جهانی شدن را یک فرصت انکارناپذیر بدانند و در برابر آن، سیاست هایی هدفمند طراحی کنند که در نهایت بتواند منافع ملی در حوزه ی نیروهای مسلح را در صحنه ی بین المللی محقق سازد و نخبگان حق قرن، اقتصاد، سیاست و فرهنگ نیز آنها را مساعدت نمایند و هر یک فعالانه در این مجموعه حضور یابند. در این عرصه، حقوق دانان نظامی و فعالان تجاری و اقتصادی در این حوزه نیز علاوه بر شناسایی سازمان ها و مفاهیم جدید حقوقی نظامی طرح شده در صحنه ی بین المللی، باید به تحلیل هر یک از آنها نیز بپردازند و با روشن کردن ماهیت حقوقی و معایب و محاسن آنها، زمینه ی لازم را برای قانون گذاری در این عرصه نیروهای مسلح را فراهم کنند.

واژه‌های کلیدی: قراردادهای بین‌المللی، پروژه‌های ساخت‌نظامی، قراردادهای بی‌اوتی‌نظامی، قراردادهای بیع‌متقابل‌نظامی، قراردادهای آفست‌نظامی، جوینت‌ونچر‌نظامی، انواع جوینت‌ونچر‌نظامی، سوآپ‌نظامی، عناصر، قرارداد اصلی، مفاد قراردادهای نظامی و اختیار معامله نظامی.

مقدمه / ۱۵

۱۵	۱) بیان مسئله
۱۷	۲) اهداف و ضرورت انجام تحقیق
۱۷	ضرورت
۱۸	۳) سؤالات تحقیق
۱۸	سؤالات اصلی
۱۸	سؤالات فرعی
۱۹	۴) فرضیه های تحقیق
۱۹	فرضیات اصلی
۱۹	فرضیات فرعی
۲۰	۵) روش تحقیق
۲۱	۶) قلمرو تحقیق
۲۱	۷) پیشینه تحقیق
۲۲	۸) محورهای اصلی و ساختار تحقیق

فصل اول: بررسی حقوقی قراردادهای بین المللی و سیر تاریخی آنها / ۲۵

۲۸	مبحث یکم: تعاریف و کلیات حقوقی قراردادهای بین المللی
۲۸	گفتاریکم: بررسی حقوقی قرارداد (Build, Operate and Transfer) B.O.T
۳۹	گفتاردوم: بررسی حقوقی قراردادهای بیع متقابل (بای بک)
۴۲	بند یکم: تعریف حقوقی تجارت متقابل در حوزه نیروهای مسلح
۴۴	بند دوم: تعریف حقوقی قرارداد بیع متقابل
۴۶	گفتار سوم: بررسی حقوقی قرارداد مشارکت در سرمایه گذاری (joint venture)
۴۸	بند یکم: انواع قراردادهای جوینت ونچر
۵۱	بند دوم: انگیزه های اصلی قرارداد مشارکت در سرمایه گذاری «J. V.»
۵۵	بند چهارم: شیوه های از بین رفتن قراردادهای «J. V.»

گفتار چهارم: بررسی حقوقی قراردادهای آفست نظامی.....	۵۶
بند یکم: انواع قراردادهای آفست.....	۵۹
گفتار پنجم: بررسی حقوقی قرارداد اختیار معامله (option contracts).....	۶۵
بند یکم: اصطلاحات متعارف در قراردادهای اختیار معامله نظامی.....	۷۰
بند دوم: معامله کنندگان و سرمایه گذاران قرارداد اختیار معامله نظامی.....	۸۷
بند سوم: ارکان اساسی تشکیل دهنده قرارداد اختیار معامله نظامی.....	۹۳
بند چهارم: اوصاف قرارداد اختیار معامله نیروهای مسلح.....	۹۸
بند پنجم: مزایا و معایب قرارداد اختیار معامله قابل استفاده در سرمایه گذاری های نیروهای مسلح.....	۱۰۸
بند ششم: بررسی و تحلیل ایرادات مطرح شده در زمینه اعتبار قرارداد اختیار معامله به شکل کلی (اعم از نظامی و غیر نظامی).....	۱۱۷
گفتار ششم: بررسی حقوقی قرارداد سوآپ (swap contract).....	۱۲۰
مبحث دوم: تاریخی، قراردادهای بین المللی در حوزه ی نیروهای مسلح.....	۱۲۳
بند یکم: سیر تاریخی توسعه ی روابط بین المللی در حوزه ی نیروهای مسلح.....	۱۲۴
بند دوم: سیر تاریخی قرارداد BOA، اعم از نظامی و غیر نظامی.....	۱۲۵
گفتار دوم: بررسی سیر تاریخی قرارداد سوآپ (swap contract).....	۱۲۷
گفتار سوم: بررسی سیر تاریخی قرارداد مشارکت در سرمایه گذاری (venture joint) پروژه های عظیم نظامی.....	۱۳۰
گفتار چهارم: بررسی سیر تاریخی قراردادهای آفست در حوزه ی نیروهای مسلح.....	۱۳۳
گفتار پنجم: بررسی سیر تاریخی قرارداد اختیار معامله (option contracts) در حوزه ی نیروهای مسلح.....	۱۳۸
بند یکم: بررسی قرارداد اختیار معامله در نظام حقوقی غرب.....	۱۴۰
بند دوم: بررسی قرارداد اختیار معامله در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران.....	۱۴۴
گفتار ششم: بررسی سیر تاریخی قرارداد سوآپ (swap contract) در حوزه ی نیروهای مسلح.....	۱۴۶

فصل دوم: بررسی کاربردی قراردادهای بین المللی در حوزه ی نیروهای مسلح و

موضوعات و نکات اساسی در تنظیم این نوع قراردادهای نظامی / ۱۲۷

مبحث یکم: بررسی کاربردی قراردادهای بین المللی در حوزه ی نیروهای مسلح با رویکرد نظامی.....	۱۴۹
مبحث دوم: موضوعات اساسی و مورد توجه در تنظیم و انعقاد قراردادهای نظامی بین المللی.....	۱۵۰

- مبحث یکم: بررسی کاربردی قراردادهای بین المللی در حوزه‌ی نیروهای مسلح با رویکرد نظامی ۱۵۰
- گفتار یکم: کاربرد عملی و محوری قرارداد B.O.I در حوزه‌ی نیروهای مسلح ۱۵۰
- بند یکم: بررسی انگیزه و دلایل استفاده از قراردادهای B.O.I در حوزه‌ی نیروهای مسلح ۱۵۱
- گفتار دوم: کاربرد عملی قرارداد بیع متقابل (بای بک) در حوزه‌ی نیروهای مسلح ۱۵۵
- بند یکم: نمونه‌ی مشخصی از قراردادهای بیع متقابل ۱۵۶
- گفتار سوم: کاربرد عملی قرارداد جوینت ونچر در حوزه‌ی نیروهای مسلح با محوریت ساخت پروژه‌های عظیم نظامی ۱۵۷
- بند یکم: انگیزه‌های اساسی در انعقاد قراردادهای جوینت ونچر نظامی ۱۵۹
- بند دوم: طرفین قرارداد جوینت ونچر نظامی ۱۶۰
- گفتار چهارم: کاربرد عملی قرارداد افسد در حوزه‌ی نیروهای مسلح ۱۶۱
- گفتار پنجم: کاربرد عملی قرارداد اختیار معامله در حوزه‌ی نیروهای مسلح ۱۶۲
- بند یکم: اختیار در قرارداد بای اختیار معامله نظامی ۱۶۵
- بند دوم: اختیار خرید در قرارداد اختیار معامله نظامی ۱۶۵
- بند سوم: اختیار فروش در قرارداد اختیار معامله نظامی ۱۶۶
- بند چهارم: شرایط انعقاد قراردادهای اختیار معامله نظامی ۱۶۷
- بند پنجم: مزایا و معایب بکارگیری قراردادهای اختیار معامله در سرمایه گذاری‌های نیروهای مسلح ۱۷۵
- گفتار ششم: کاربرد عملی قرارداد سوآپ در حوزه‌ی نیروهای مسلح ۱۸۸
- مبحث دوم: موضوعات اساسی و مورد توجه در تنظیم و انعقاد قراردادهای نظامی بین المللی ۱۹۱
- گفتار یکم: قانون حاکم بر قراردادهای نظامی بین المللی ۱۹۲
- قراردادهای نظامی بین المللی برخلاف قراردادهای نظامی داخلی، به بیش از یک نظام حقوقی ملی مربوط است ۱۹۲
- بند یکم: تعارض قوانین در قراردادهای بین المللی نظامی ۱۹۲
- بند دوم: تعیین قانون حاکم بر قراردادهای نظامی بین المللی ۱۹۴
- گفتار دوم: استفاده از قراردادهای نظامی استاندارد و شرایط عمومی مورد استفاده در این حوزه ۱۹۷
- گفتار سوم: نکات مهم در تنظیم قراردادهای نظامی بین المللی ۱۹۷
- بند یکم: تهیه پیش نویس اولیه در قراردادهای نظامی ۱۹۸

- بند دوم: توافقات مقدماتی در قراردادهای نظامی..... ۱۹۹
- بند سوم: شکل قراردادهای نظامی بین المللی..... ۲۰۱
- بند چهارم: مختصر یا مفصل بودن متن قراردادهای نظامی بین المللی..... ۲۰۳
- بند پنجم: پیچیده یا ساده بودن متن قراردادهای نظامی بین المللی..... ۲۰۴

فصل سوم: تجزیه و تحلیل شرایط اساسی در انعقاد قراردادهای نظامی بین المللی با محوریت عدالت قضایی در حوزه ی نیروهای مسلح و شیوه های حل و فصل دعاوی مربوط به این نوع قراردادهای نظامی / ۲۰۷

- مبحث دوم: حل و فصل دعاوی و اختلافات مربوط به قراردادهای نظامی در عرصه ی بین الملل..... ۲۱۰
- مبحث یکم: بررسی شرایط اساسی در انعقاد قراردادهای نظامی بین المللی برای کمک به قضات نظامی در جهت تشخیص نفع ضرر انعقاد این نوع قراردادها برای دستگاه های نظامی کشور..... ۲۱۰
- گفتار یکم: شرایط اساسی در انعقاد قراردادهای نظامی B.O.T با رعایت منافع ارگان های نظامی..... ۲۱۱
- گفتار دوم: شرایط اساسی در انعقاد قراردادهای نظامی بیع متقابل با رعایت منافع ارگان های نظامی..... ۲۱۹
- بند یکم: شناسایی و شناخت چهار ویژگی اساسی در انعقاد قراردادهای بیع متقابل نظامی، برای جلوگیری از هدر رفتن سرمایه های سازمانهای نظامی کشور..... ۲۲۰
- گفتار سوم: شرایط اساسی در انعقاد قراردادهای نظامی جوینت و منافع با رعایت منافع ارگان های نظامی..... ۲۲۴
- بند یکم: وجود رابطه قراردادی نظامی..... ۲۲۴
- بند دوم: فعالیت مشخص در این نوع قراردادهای نظامی..... ۲۲۵
- بند سوم: کنترل مشترک در این نوع قراردادهای نظامی..... ۲۲۵
- بند چهارم: قالب حقوقی قراردادهای جوینت ونچر..... ۲۲۶
- گفتار چهارم: شرایط اساسی در انعقاد قراردادهای نظامی آفست با رعایت منافع ارگان های نظامی..... ۲۲۷
- بند یکم: ویژگی ها و مزایای انعقاد قراردادهای آفست در عرصه ی نیروهای مسلح کشور..... ۲۳۰
- بند دوم: تشخیص رعایت عدالت یا عدم عدالت در انعقاد قراردادهای آفست نظامی..... ۲۴۱

- گفتار پنجم: شرایط اساسی در انعقاد قراردادهای نظامی اختیار معامله با رعایت منافع ارگان‌های نظامی ۲۴۴
- گفتار ششم: شرایط اساسی در انعقاد قراردادهای نظامی سوآپ با رعایت منافع ارگان‌های نظامی کشور ۲۵۱
- مبحث دوم: حل و فصل دعاوی و اختلافات مربوط به قراردادهای نظامی در عرصه‌ی بین‌المللی ۲۵۲
- گفتار یکم: ترتیبات قراردادی جهت جلوگیری از بروز اختلاف در قراردادهای نظامی ۲۵۳
- بند یکم: شروط تکمیل‌کننده قراردادهای نظامی ۲۵۴
- بند دوم: شروط تغییر کار در قراردادهای نظامی بین‌المللی ۲۵۵
- بند سوم: شروط تثبیت قراردادهای نظامی بین‌المللی ۲۵۵
- گفتار دوم: شیوه‌های حل اختلافات در قراردادهای نظامی ۲۵۷
- بند یکم: مذاکره در قراردادهای نظامی بین‌المللی ۲۵۷
- بند دوم: کارشناسی در قراردادهای نظامی بین‌المللی ۲۵۹

فصل چهارم: بررسی نمودار قراردادهای بین‌المللی در عرصه‌ی نیروهای مسلح / ۲۶۱

- مبحث یکم: بررسی نموداری قراردادهای بین‌المللی در عرصه‌ی نیروهای مسلح ۲۶۳

نتیجه‌گیری / ۲۶۵

فهرست منابع / ۲۶۷

- ۱- کتاب‌های فارسی ۲۷۸
- ۲- کتاب‌های لاتین ۲۸۱
- ۳- کتاب‌های عربی ۲۸۵
- ۴- مقالات فارسی ۲۸۵
- ۵- پایان‌نامه‌ها و جزوه‌های درسی ۲۸۷
- ۶- منابع الکترونیکی و اینترنتی ۲۸۸

مقدمه

(۱) بیان مسئله

اگر حقوق آینده را سرق تجارت بین الملل بدانیم، گزاف نگفته ایم. امروزه این حقوق، وارد صحنه‌ی نیروهای مسلح هم شده است و هر روز کشورهای بیشتری (اعم از کشورهای توسعه یافته و یا در حال توسعه، و شرکت‌های بین المللی) برای پیش برد مقاصد تجاری و نظامی وارد این عرصه شده و از تکنیک‌های جدیدی برای بهتر و سریع‌تر انجام گرفتن مقاصد بی پایان بهره می‌برند. یکی از این تکنیک‌های حقوقی قراردادهای بین المللی است. تکنیکی حقوقی که عرصه‌ی همه‌ی کشورها را درنوردیده و در صحنه‌ی بازارهای نظامی بین المللی نقش مؤثری ایفا می‌کند. این تکنیک را می‌توان مشارکت در امر ساخت پروژه‌های نظامی و تولید اقلام نظامی برای دست‌یابی به اهداف طرفین دانست. در این کتاب به توصیف این قراردادهای بین المللی می‌پردازیم و ماهیت و ساختار آن را بررسی می‌کنیم.

جهانی شدن نه تنها در عرصه‌ی اقتصاد، بلکه در حوزه‌ی نظامی و سیاسی و فرهنگی‌های ملت‌ها را تحت تأثیر قرار داده و حقوق را نیز به استخدام خود درآورده است. با روند جهانی شدن در حوزه‌ی خرید و فروش‌ها و سرمایه‌گذاری‌های نظامی بین الملل را که به سرعت روبه رشد است، تسهیل کند. به وجود آمدن تکنیک‌های جدید در حوزه‌ی قراردادهای نظامی در سطح بین الملل، مانند لیسانس، فرانشیز، B.O.T، انواع تجارت‌های متقابل، معاملات تهاتری، شبه تهاتری، بیع متقابل، تجارت موازی، معاملات جبرانی، قراردادهای اختیار معامله، سوآپ و مانند آنها، نتیجه‌ی جهانی شدن اقتصاد و تجارت بین الملل در حوزه‌ی نیروهای نظامی است. امروزه تمام کشورها در این عرصه متأثر از جهانی شدن

هستند. برخی در این میان با عهده دار شدن و ایفا کردن نقش مثبت در بازارهای نظامی بین المللی به هدایت این روند به نفع خود می پردازند و برخی دیگر صرفا از آثار آن منفعل می گردند. از طرفی با توجه به وضعیت بحرانی خاورمیانه که به عنوان یک منطقه استراتژیک به لحاظ دسترسی شناخته می شود و دارا بودن ذخایر طبیعی در این منطقه که جاذبه ای برای دولت های صنعتی دنیا محسوب می شود، وجود نیروهای مسلح قوی جهت مقابله با ناامنی های موجود یک ضرورت انکارناپذیر است. لذا قراردادهای بین المللی در عرصه ی نیروهای مسلح به لحاظ اهمیت موضوع و آگاهی از شرایط آن برای قضات نیروهای مسلح امری ضروری را انکارناپذیر به نظر می رسد.

ضرورت آشنایی قضات نیروهای مسلح با جزئیات قراردادهای این حوزه موجب دسترسی به تجهیزات نظامی روز دنیا به همراه تکنولوژی تولید و ساخت مجتمع های عظیم نظامی می شود و از طرفی شناخت دقیق این نوع قراردادها در سطح بین الملل و آگاهی از قوانین مربوطه، از هدر رفتن سرمایه ها، درستی و بیت المال به طور چشم گیری جلوگیری می کند. بر این اساس، باید مسئولین نظامی، جهانی شدن را یک واقعیت انکارناپذیر بدانند و در برابر آن، سیاست هایی هدفمند طراحی کنند که در نهایت بتواند منافع ملی در حوزه ی نیروهای مسلح را در صحنه ی بین المللی، وفق سازد و نخبگان حقوق، اقتصاد، سیاست و فرهنگ نیز آنها را مساعدت نمایند و هر یک فعالیت در این مجموعه حضور یابند. در این عرصه، حقوق دانان نظامی و فعالان تجاری و اقتصادی در این حوزه نیز علاوه بر شناسایی سازمان ها و مفاهیم جدید حقوقی نظامی طرح شده در صحنه ی بین المللی، باید به تحلیل هر یک از آنها نیز بپردازند و با روشن کردن ماهیت حقوقی و تعالیب و محاسن آنها، زمینه ی لازم را برای قانون گذاری در این عرصه نیروهای مسلح را فراهم کنند.

واژه های کلیدی: قراردادهای بین المللی، قرارداد کنسرسیوم، قرارداد فرسینز، قرارداد افس، قرارداد اجاره، قرارداد (Bot)، قراردادهای (Epc)، پروژه های ساخت نظامی، جوینت ونچر نظامی، انواع جوینت ونچر نظامی، سوآپ نظامی، عناصر، قرارداد اصلی، مفاد قراردادهای نظامی و اختیار معامله نظامی.

۲) اهداف و ضرورت انجام تحقیق

با توجه به آنچه در بیان مسئله این کتاب بیان شد، هدف از انجام این پژوهش کمک به قضات نظامی در جهت شناسایی کامل ارکان و عناصر تشکیل دهنده قراردادهای بین المللی، تاریخچه‌ی این نوع قراردادها و سابقه‌ی استفاده از این نوع قراردادها در کشور ایران (اعم از حوزه‌ی نیروهای مسلح و خارج از نیروهای مسلح) می‌باشد. از طرفی می‌دانیم قراردادهای بین المللی قراردادهایی نو ظهور، در متون حقوقی ایران است که فاقد سابقه می‌باشد، و بدلیل وارداتی بودن این نوع از قراردادها در این پژوهش سعی و تلاش بر این شده است که با دادن اطلاعات دقیق در مورد نحوه‌ی انعقاد و شرایط آن، به تبیین دقیق این نوع قراردادها در حوزه‌ی نیروهای مسلح ج.ا.ا.پردازیم، و در نهایت ارکان و عناصر اصلی تشکیل دهنده هر کدام از قراردادهای بین المللی را بیان کرده تا با توجه به آن ارکان و عناصر، قضات نظامی با یاری کافی به اظهار نظر و حتی حکم در رابطه با صحت یا عدم صحت این نوع قراردادها در حوزه‌ی نیروهای مسلح بپردازند. در نهایت در این پژوهش به ارائه راه کارهایی می‌پردازیم برای استفاده بیشتر از این نوع قراردادها در حوزه‌ی نیروهای مسلح، که می‌تواند کمک به توسعه و رونق قراردادهای بین المللی سازمان‌های نظامی جمهوری اسلامی ج.ا.ا. کند و علاوه بر آن با ارائه آگاهی و اطلاعات کافی در ارتباط با جزئیات این نوع قراردادها در حوزه‌ی نیروهای مسلح می‌تواند به مسئولان مربوطه در منعقد کردن قراردادهای خرید و فروش اقلام نظامی و ساخت پروژهای تعلیم نظامی با اطمینان بالا و ریسک پایین‌تر یاری رساند.

ضرورت

با توجه به اهدافی که در قسمت بالا بیان شد قراردادهای بین المللی می‌تواند کاربردهای بسیاری در حوزه‌ی نیروهای مسلح داشته باشد، اگر به درستی و با علم و اطلاعات کافی مورد استفاده قرار گیرد. از جمله مزایایی که استفاده از قراردادهای بین المللی می‌تواند در حوزه‌ی نیروهای مسلح داشته باشد عبارتند از: مشارکت در ساخت پروژه‌های عظیم نظامی، زمانی که نیاز به سرمایه و تکنولوژی‌های روز دنیا دارد اما یک کشور به تنهایی ناتوان است از تهیه‌ی سرمایه لازم به همراه تکنولوژی روز، جلوگیری از هدر رفتن سرمایه و حتی بدست

آوردن سرمایه های کلان در جهت ایجاد خط تولید جدید در زمینه ی تهیه کالاها و اقلام نظامی با علم روز دنیا. نهایتاً با استفاده از تجربیات گسترده سایر کشورها در امر استفاده از این نوع قراردادهای بین المللی در حیطه ی نیروهای مسلح، میتوان به شکل عملی و بنیادین از دستاوردهای آنها در استفاده از این نوع قراردادها در حوزه ی نیروهای مسلح بهره برد. در آخر به بررسی اعتبار و جایگاه و نقاط قوت و ضعف قراردادهای بین المللی به بحث و بررسی میپردازیم، تا بتوانیم با چشم اندازی گسترده تر و با اطمینان و اطلاعاتی بیشتر در مورد تاثیر این نوع از قراردادها در خرید و فروش اقلام نظامی نیروهای مسلح به تحقیق بپردازیم تا در نهایت به آن هدف کلی کتاب؛ که آشنایی قضات نظامی در مورد قراردادهای بین المللی است، دست پیدا کنیم.

(۳) سؤالات تحتانی

سؤالات اصلی

۱ - قضات نظامی در بررسی قراردادهای بین المللی در حیطه ی نیروهای مسلح برای تشخیص صحت یا عدم صحت این نوع قراردادها باید به چه ارکان و عناصری در این نوع قراردادها توجه کنند تا عدالت قضایی به طور کامل رعایت گردد ؟

سؤالات فرعی

- ۱ - مزایا و معایبی (تاثیرات مثبت و منفی) که در استفاده از قراردادهای بین المللی در حوزه ی نیروهای مسلح به همراه خواهد داشت چه مواردی خواهد بود ؟
- ۲ - از انواع قراردادهای بین المللی که به طور کامل در این پروژه بیان می شود کدام یک از آنها برای خرید و فروش اقلام نظامی مناسب تر است و کدام یک از آنها برای ساخت و طراحی پروژه های عظیم نظامی مناسب است ؟
- ۳ - چگونه استفاده از این نوع قراردادهای مدرن و بین المللی به کشور جمهوری اسلامی کمک می کند برای جلوگیری از هدر رفتن سرمایه های مادی داخلی و در مقابل آن تکنولوژی روز و مدرن ساخت اقلام نظامی را وارد کشور می کند و نهایتاً باعث میشود که کشور

ایران بتواند اقلام نظامی خود را با قیمت‌های مناسب و تکنولوژی مدرن وارد بازارهای پر سود نظامی خارجی کند؟

(۴) فرضیه های تحقیق

فرضیات اصلی

۱ - هر کدام از قراردادهای بین المللی مانند سایر قراردادها باید دارای شرایط اساسی و عمومی - ای اعتبار قراردادی از جمله قصد و رضا و اهلیت و... را دارا باشند و خالی از موازنه تشکیل قراردادها باشد. و از طرف مقابل هر کدام از این قراردادها باید دارای شرایط اختصاصی - ختص به خود باشند که در غیر این صورت این قراردادها باطل می‌شوند. نتیجتاً آنکه، نگارنده قصد دارد تمام ارکان و عناصر عمومی و اختصاصی هر کدام از این قراردادهای بین المللی را به طور کامل بیان کند تا قضات نظامی با توجه به آنها با دیدی کافی به بررسی هر کدام از آنها در حوزه‌ی نیروهای مسلح بپردازند.

فرضیات فرعی

۱ - مزایایی که قراردادهای بین المللی در حیطه نیروهای مسلح میتواند به همراه داشته باشد همانطور که در بیان مسئله مطرح شد، نیاز است از: وارد کردن تکنولوژی روز برای ساخت اقلام نظامی به همراه کالاهای نظامی، تساعه شرکتها و پیمانکاران نظامی داخلی با شرکت‌های نظامی خارجی برای انجام پروژه‌های ساخت عظیم نظامی یا تولید کالاهای نظامی با تکنولوژی روز دنیا، جلوگیری از هدر رفتن بودجه‌ی بودجه‌ی سازمان‌های نظامی، اجازه به استفاده کنندگان این نوع قراردادها برای بررسی قدرمندتر در بازارهای نظامی، کاهش ریسک در خرید و فروش اقلام نظامی و حتی در انجام پروژه‌های ساخت نظامی، در برخی از این نوع قراردادهای بین المللی هزینه‌های حمل و نقل کالاها و تجهیزات نظامی به شکل چشم گیری کاهش پیدا می‌کند شایان ذکر است که یکی از معایب اصلی این نوع قراردادها نیاز بسیار آنها به تجربه و پیچیدگی‌های موجود در آنهاست.

۲- در بین این قراردادهای بین المللی که در این پروژه در حیطه ی نیروهای مسلح مورد بحث و بررسی قرار می گیرد قراردادهای سوآپ و افست اختیار معامله به نظر نگارنده بسیار مناسب برای خرید و فروش های نظامی می باشد اما قراردادهایی همچون کنسرسيوم و فرانسیز و قرارداد Bot و قرارداد Epc و ... قراردادهایی مناسب برای انجام پروژه های عظیم ساخت و طراحی مکانها و فرودگاهها و ساختمان های نظامی می باشد.

۳- هر کدام از این قراردادها دارای کارکرد و مزایای متفاوتی در تمام حوزه ها (اعم از نظامی و غیر نظامی) میباشد. اما برخی از این نوع قراردادها مختص حیطه ی نظامی میباشد. به دلیل قراردادهای افست که در این نوع قراردادها علاوه بر ورود کالاهای نظامی تکنولوژی استفاده از آنها هم وارد کشور می شود و همین امر باعث می شود هزینه های انجام گرفته کاملاً صرفه بوده باشد و تکنولوژی روز هم به همراه کالای نظامی وارد کشور بشود یا براردهای دیگری همچون قرارداد Bot که در حوزه ی ساخت و طراحی پروژه های عظیم نظامی کاربرد دارد یا قراردادهای جوینت ونچر که باعث می شود شرکت های نظامی داخلی با کار کردن در کنار شرکت های نظامی خارجی علم و تکنولوژی بسیاری را در بخش های مختلف نظامی فرا بگیرند.

(۵) روش تحقیق

این پژوهش به شکل تبیینی _ علی و معلولی که از حالت پس به معلول برده میشود و با تکیه بر استدلال و با توجه به موضوع مورد بحث در این پژوهش ابتدا تصنیف و تحلیلی حقوقی انجام میشود بر روی تعریف و ماهیت، ارکان، عناصر خود قراردادهای بین المللی، سپس به بررسی این نوع قراردادها در حوزه ی نیروهای مسلح پرداخته می شود. هر قسمت بعد در رابطه با ارکان اساسی در انعقاد این گونه قراردادها بحث می شود تا قضاات نظامی با در نظر گرفتن این ارکان، تشخیص دهند که آیا این نوع قراردادهای بین المللی در حیطه ی نیروهای مسلح به درستی منعقد شده است یا خیر و سپس به بیان مطالب به شکل نموداری می پردازیم و مطالب را به طور خلاصه ارائه می دهیم. به عبارت دیگر اولین و مهمترین روش گردآوری داده ها به خصوص در موضوع این پروژه مراجعه به کتابخانه و منابع مکتوب داخلی و خارجی من جمله قوانین، فیش برداری و ... می باشد.

۶) قلمرو تحقیق

همانطور که بیان شد این قراردادها، قراردادی نو ظهور در نظام حقوقی ایران (اعم از نظامی و غیر نظامی) است پس به منابع و مقالات خارجی نظامی موجود در اینترنت و منابع کتابخانه ای، کتب و مقالات نظامی داخلی و نظریات. در رابطه با تاثیر این نوع قراردادها در سرمایه گذاری های نیروهای مسلح به این دلیل که منبعی موجود نیست به شکل تحلیلی و توصیفی صورت میگیرد.

۷) پیشینه تحقیق

بر اساس بررسی ها، جستج های به عمل آمده در مراکز تحقیقاتی و علمی تحقیق مستقلی در خصوص بررسی قراردادهای بین المللی در حوزهی نیروهای مسلح با رویکرد عدالت قضایی به رشتهی تحریر در نیامده است و با توجه به بررسی های به عمل آمده در این زمینه هیچ گونه مقاله یا پایان نامه یا کتابی نوشته نشده است. اما آنچه لازم به ذکر است در بارهی جنبه ی حقوقی قراردادهای بین المللی، تحقیق هایی به طور مختصر صورت گرفته اما در مورد قراردادهای بین المللی در حوزهی نیروهای مسلح هیچ گونه تحقیق و پژوهشی انجام نشده است.

۱- راعی، رضا و سعیدی، علی، مبانی مهندسی مالی و مدیریت ریسک، چاپ اول، انتشارات سمت، ۱۳۸۳.

۲- ژان شاپیرا؛ حقوق بین الملل بازرگانی، ترجمه دکتر ربیعا اسد زین، انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، تهران، ۱۳۷۱.

۳- شیروی، عبدالحسین، انواع روش های قراردادی تجارت متقابل، اندیشه های حقوقی، شماره هفتم، ۱۳۸۸.

۴- عرفانی، محمود، مشارکت تجارتي بین المللی، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، شماره ۳۰، دی ماه ۱۳۷۲.

۵- مهاجریان، عباس، شخصیت حقوقی، ۱۳۸۸.

۶- محمدی درویش وند، همایون، روابط طرف مشارکت های بین المللی، رساله کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۵.

۷- برزانی، محمد واعظ و اصغهرانی، رحیم، مهندسی نظام تأمین مالی اسلامی، مجموعه مقالات، مرکز مطالعات تکنولوژی دانشگاه شریف، ۱۳۸۸.

۸- پرونده معروف اف.ام.اس که در آن ایران استرداد تسلیحات پیشتر خریداری شده اش را مطالبه میکند، ن ک: کامیار، محمدرضا، گزیده آراء دیوان لاهه (دیوان داوری دعاوی ایران آمریکا)، جلد ۱، به اهتمام احمد مظفری و مهدی نیکفر، نشر ققنوس، ۱۳۷۸.

۹- درخشان: مسعود، مشتقات و مدیریت ریسک در بازارهای نفت، چاپ دوم، موسسه مطالعات بین المللی انرژی، ۱۳۸۳.

۸) محورهای اصلی و اختار تحقیق

در تحقیق حاضر، که به بررسی ماهیت، وضعیت و ویژگی قراردادهای بین المللی در حوزه ی نیروهای مسلح با رویکرد عدالت قضایی پرداخته میشود، به شرح ذیل پروژه ی حاضر در چهار فصل ارائه می گردد :

فصل اول : از آنجا که قراردادهای بین المللی قراردادهای نو ظهوری در نظامی حقوقی ما میباشد (چه در امر نظامی و چه غیر نظامی) : جامعه ی حقوقی ایران هنوز اطلاعات و آگاهی دقیقی در رابطه با این نوع قراردادها ندارند. پس قبل از اختصاص داده میشود به بررسی مختصری از تعریف این نوع از قراردادها، اصطلاحات، اواء آنها و تاریخچه ی این نوع قراردادها از نظر حقوقی تا پیش زمینه ایی حقوقی در مورد شناخت این نوع قراردادها در اختیار قضات نظامی قرار گیرد.

فصل دوم : به بررسی این نوع قراردادها در حوزه ی نیروهای مسلح پرداخته می شود در این فصل برای روشن تر شدن نقاط قوت و ضعف این نوع قراردادها در نیروهای مسلح به ذکر مثال های نظامی بدست آمده از سایت ها و مقالات نظامی داخلی و خارجی پرداخته می شود. و نهایتا نگارنده در انتهای این فصل پیشنهاداتی را ارائه می کند.

فصل سوم : در این فصل به بررسی ارکان اساسی هر کدام از این قراردادها پرداخته می شود ونحوه ی انعقاد هر کدام به طور مجزا بررسی میشود و عناصر اصلی تشکیل دهنده

این نوع قراردادها را به طور دقیق بیان می‌شود تا قضاات نظامی با استفاده از این ارکان و عناصر به راحتی صحت یا عدم صحت این نوع قراردادها را تشخیص دهند

فصل چهارم: در این فصل نگارنده سعی کرده است که تمام مطالب فصل‌های گذشته را به طور خلاصه به شکل نموداری بیان کند. تا علاوه بر ارائه مطالب به طور خلاصه، در زمان کوتاه مخاطبان این پروژه به اطلاعات جامعی دست پیدا کنند.